

Scientific
and pedagogical
internship

PECULIARITIES OF USING
ARTIFICIAL INTELLIGENCE
BY TEACHERS
OF PEDAGOGICAL
AND PSYCHOLOGICAL
SCIENCES IN THEIR
PROFESSIONAL ACTIVITIES

June 2 - July 13, 2025
Riga, the Republic of Latvia

ISMA INFORMĀCIJAS
SISTĒMU
ANNO 1994 MENEDŽMENTA
AUGSTSKOLA

BALTIJAS
STARPTAUTISKĀ
AKADĒMIJA

BALTIC INTERNATIONAL ACADEMY

**PROCEEDINGS OF THE SCIENTIFIC
AND PEDAGOGICAL INTERNSHIP**

June 2 – July 13, 2025

**Riga,
the Republic of Latvia
2025**

Емоційне виснаження студентів у період війни: вплив викладача на психологічну стійкість Діденко М. С.	52
Роль штучного інтелекту у вивченні англійської мови курсантами ВВНЗ Жукович І. І.	57
Підготовка майбутніх соціальних працівників до застосування медіації у закладах середньої освіти Замашкіна О. Д.	61
Готовність вчителя до навчання іноземних мов в умовах профілізації середньої освіти як наукова проблема Зєня Л. Я.	67
Психолого-педагогічний супровід як складова інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами Калініна Т. С.	73
Педагогічні умови ефективного використання штучного інтелекту для формування у майбутніх учителів початкової школи іншомовної навчально-стратегічної компетентності Конотоп О. С.	78
Моделювання професійного розвитку майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів Самсонова О. О.	83
Кейс як інноваційний метод для формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності майбутніх викладачів Свиридюк В. П.	88
Забезпечення оптимального бойового стану як ключовий фактор підготовки поліцейських Скляр О. С.	94
Тьюторський супровід у процесі підвищення кваліфікації практичних психологів у системі післядипломної освіти Чемодурова Ю. М.	99
DIRECTIONS FOR IMPROVING PROFESSIONAL COMPETENCIES OF SOCIAL SCIENCE EXPERTS Методологія дослідження категорії «інститут» як предмету сучасної політичної науки Вонсович С. Г.	104

6. Суховеева Н. М. Соціально-педагогічні аспекти змісту професійної підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. *Наукові записки. Психолого-педагогічні науки*. Ніжин, 2007. № 1. С. 101–103.

7. Троїцька Т.С. Українська філософська антропологія як теоретико-методологічна основа професійної підготовки педагога : дис. ... доктора філософ. наук : 09.00.10. Київ, 2007. 395 с.

КЕЙС ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ МЕТОД ДЛЯ ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ

Свирідюк В. П.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки та методики навчання
іноземних мов
Київський національний лінгвістичний університет
м. Київ, Україна*

Самостійний вибір релевантних засобів і методів навчання є ознакою студентоцентрированої організації освітнього середовища з метою здобуття освіти взагалі та формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності, зокрема. Врахування й оцінювання власних психологічних особливостей у процесі сприйняття іншомовної інформації й продукування текстів є одним із принципів формування продуктивних і рецептивних видів мовленнєвої діяльності. Крім того, завданням майбутніх викладачів іноземних мов є володіти різними методами і технологіями навчання, бачити ефективність

їхнього застосування відповідно до мети та етапу оволодіння іншомовної комунікативною компетентністю. З-поміж великої кількості технологій навчання іншомовного спілкування на передній план виступає кейс-метод (case study), реалізація якого відбувається за допомогою укладених навчально-методичних матеріалів згідно із комунікативною метою. Майбутні викладачі, розглядаючи труднощі на шляху до розв'язання комунікативного завдання, випробовують різні методи, прийоми і стратегії, оцінюють власні творчі зусилля, оперують навичками і вміннями міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності (МІКК).

Вагомий науковий внесок щодо використання кейс-методу в освітньому іншомовному процесі зробили українські дослідники. О. Ярошенко досліджувала ефективність використання кейс-методу для формування професійно спрямованих навичок і вмінь майбутніх викладачів англійської мови у діалогічному мовленні. Н. Волкова, О. Тарнопольський визначають кейс-технологію як одну із дієвих тактик для моделювання соціально комунікативних ситуацій з метою розвитку критичного мислення і умінь здійснювати мовленнєву діяльність іноземною мовою [2]. О. Бігич розглядає кейс-метод як доцільний засіб для формування рецептивних і продуктивних навичок і вмінь МІКК іспанської мови [1].

Одне із значень терміну "кейс"- "case – англ. мова" – це коробка, скринька. Кейс передбачає надання студентам комплексу засобів навчання з метою повного забезпечення навчально-пізнавальної діяльності та організації взаємодії з викладачем і зі студентами, та студентів між собою. З іншого боку слово кейс також від англ. мови семантизується як ситуація, що потребує її аналізу та усвідомлення дій. Кейс у цьому значенні передбачає моделювання комунікативних максимально наближених до реальних умов життя ситуацій, у яких

відбувається знаходження відповідей на поставлені умови за певних обставин. Дослідження науково-методичної літератури уможливило детермінувати кейс-метод як творчу проблемно-пошукову діяльність з метою розв'язання конкретних ситуативних завдань на основі укладених навчально-методичних матеріалів із дотриманням міжособистісного і міжкультурного спілкування.

У контексті діяльнісно орієнтованого підходу з метою створення освітнього іншомовного процесу для набуття міжкультурних знань і формування іншомовних навичок і вмій слід враховувати зміст навчального методу. Продуктивність і перспективність змісту буде залежати від того, наскільки той, хто вчиться, буде задіювати власні інтереси, схильності та здібності до професійної орієнтації навчання, враховуючи індивідуальну самостійність.

До змісту кейс-методу О. Ярошенко відносить засоби навчання і ситуації, хоча методологічне розмаїття для такого методу ними не обмежується, тому що ситуативне розв'язання проблеми потребує ряд навчально-стратегічних умінь та умінь конвекційно-дискурсивного характеру [4]. У центрі уваги лежить аналіз ситуації, що потребує комунікативних здібностей у говорінні, читанні, аудіюванні та письмі. Завдяки рецептивним і продуктивним умінням здійснювати активну іншомовну діяльність майбутні викладачі оперують метакогнітивними і когнітивно-мовленнєвими стратегіями для ведення дискурсу усно чи письмово.

К.-Н. Kiefer бачить у змісті кейс-методу, як відправну точку міжкультурної комунікації, текст-ситуацію (опис ситуації, сценарій подій), у якому зображується ситуація-проблема як завдання або тема заняття, тема творчої науково-дослідницької роботи [5]. Вона містить теоретично і практично значущу складову навчально-пізнавальної діяльності під час формування

МІКК майбутніх викладачів. Ситуація-проблема потребує від майбутніх викладачів стратегічних метакогнітивних умінь спланувати і усвідомити свій комунікативний намір і шляхи його реалізації, що має на меті використання інших раціональних інноваційних технологій, зокрема метод культурного асимілятора.

Основним засобом навчання у кейсі є текст для читання або аудіювання (друкований текст, аудіотекст, відеоматеріал, вебінари тощо). Він стає навчальним матеріалом для здійснення навчального пошуку. Безперечно, додатковий навчальний матеріал також має міститись у кейсі. Використання інтернет-технологій дозволяє наповнити кейс автентичними матеріалами, спрямувати пошук інформації на сайти тих країн, чия мова вивчається. Різноманітність матеріалів, яка може бути у розпорядженні майбутніх викладачів, сприяє пошуку відповідей на запитання, на виконання завдань, які зазначені у кейсі. Продуктом виконання завдань, розв'язання комунікативної проблеми можуть бути дискусія, диспут, повідомлення, доповідь. Тексти можуть бути презентовані у писемному мовленні. На цьому етапі кейс-методу є використання методу проєктів. Можливе поєднання усіх видів мовленнєвої діяльності під час презентації надає кейс-методу комунікативно-діяльнісної характеристики.

Кейс-метод не може бути спонтанним явищем в освітньому іншомовному процесі. Він потребує ретельної підготовки та добору навчального-методичного матеріалу, який повинен відповідати критеріям його функціонування для формування МІКК майбутніх викладачів. Успішність виконання завдань буде залежати від матеріалу, якщо він:
— спрямований на моделювання соціально комунікативної ситуації;

<http://visnyk-pedagogy.knlu.edu.ua/issue/view/16925> (дата звернення: 20.05.2025)

2. Волкова Н. П., Тарнопольський О. Б. Моделювання професійної діяльності у викладанні навчальних дисциплін у вишах : монографія. Дніпропетровськ, 2013. 228 с. URL: https://ir.duan.edu.ua/bitstream/123456789/894/1/Modelyuv_monogr.pdf (дата звернення: 20.05.2025)

3. Горобченко Н. В., Тараба І. О. Використання кейс-методу в умовах Нової української школи Горобченко. *Імідж сучасного педагога*. 2022. 1(202). С. 83–86. URL: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2022-1\(202\)-83-86](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2022-1(202)-83-86) (дата звернення: 20.05.2025).

4. Ярошенко О. В. Кейс-метод як сучасна технологія формування професійно орієнтованої компетентності в діалогічному мовленні майбутніх викладачів англійської мови. *Іноземні мови*. 2014. 2. 39–44.

5. Kiefer K.-H. Fallstudien – zum Umgang mit einer erfolgreichen Lernmethode im Fremdsprachenunterricht *Wirtschaftsdeutsch. Info DaF* 31. 2004. 1. 68–98.

- є автентичним і свідчить про соціально-культурний устрій спільноти;
- відповідає нормативності німецької мови;
- містить зразки мовлення, комунікативної поведінки представників чужої лінгвокультури, зразки ведення усного або письмового дискурсу;
- має проблему дотичну до соціально-культурного устрою життя у рідній країні, зокрема в Україні;
- є доступним для усвідомлення і розуміння подій;
- відповідає віковим, професійним інтересам тих, хто вчиться;
- створює потребу використання мови і обговорення проблеми;
- гнучко поєднується із іншими джерелами інформації, наприклад з підручником.

Для майбутніх викладачів німецької мови в умовах реалізації міжкультурної комунікації є релевантними такі основні види кейсів: практичні, аналітичні та компаративно-дослідні. Зміст практичного кейсу спрямований на розвиток іншомовного мовлення відповідно до розмовної теми, наприклад, “Освітня система Німеччини / Австрії / Швейцарії”, “Мистецтво”, “Професії майбутнього” тощо.

Представлений інноваційний метод навчання, кейс-метод, є одним із прогресивних засобів для покращення і оптимізації активної діяльності майбутніх викладачів, з метою формування професійно спрямованих навичок і вмінь, а також удосконалення мовно-мовленнєвих умінь в умовах ведення дискурсу іноземною мовою.

Література:

1. Бігич О. Б., Коваль С. В. Типологія кейсів для навчання іноземних мов майбутніх учителів Том 38: *Вісник КНУТ. Педагогіка та психологія*. 2023. С. 32–40. URL: